

Vår saksbehandler Rådgiver Tom Skyrud	Vår dato 06.01.2012	Vår referanse 11.01.2012/BFO/TRS
	Tidligere dato 28.11.2011	Tidligere referanse 2009/03066-131/FD IV 1/TSB

Til
Forsvarsdepartementet

Kopi til
YS-S

Internt

Intern kopi til

Befalet Fellesorganisasjons høringskommentar til rapport om lokaliseringalternativer for Forsvarets nye kampfly

Innledning

Befalets Fellesorganisasjon (BFO) viser til tidligere referanse, der Forsvarsdepartementet (FD) har sendt rapport om lokaliseringalternativer for Forsvarets nye kampfly på høring. Rapporten er sendt til totalt 42 høringsinstanser, med en drøy måneds høringsfrist. Dette legger etter BFOs oppfatning til rette for en god og grundig høringsrunde, hvor høringsinstansene, til tross for jul og nyttår, er gitt tilfredsstillende tid til å gå gjennom den omfattende rapporten.

Utredningsrapporten er omfattende og med grundige analyser, men er uten konklusjoner og anbefalinger. Dette gjør at det etter BFOs oppfatning blir vanskeligere å ta stilling til og kommentere rapportens innhold. Dette forsterkes ved at alle forutsetninger som ligger til grunn for analysene, ikke er tilgjengelig. BFO vil likevel gi noen generelle betraktninger og kommentarer til rapporten.

Generelle betraktninger

Rapportens oppbygging med en behovsanalyse, et overordnet strategidokument, et overordnet kravdokument og en alternativsanalyse, oppfattes som hensiktsmessig og relevant. Etter vår oppfatning synes også kravene i kravdokumentet og alternativene i analysen, å være relevante og dekkende.

For BFO er det likevel to områder som blir spesielt viktig i forhold til valg av baseløsning – forhold knyttet til trening, øving og operative leveranser (styrkeproduksjon), samt personell- og kompetansemessige konsekvenser. I dette legger vi også at valgt alternativ må ha potensial for fremtidig utvikling, samt sikrer en best mulig rasjonell drift i forhold til trening og øving (herunder belastning på personell), samt legge til rette for å kunne rekruttere og beholde nødvendig personell og kompetanse.

Styrkeproduksjon

Dimensjonerende for styrkeproduksjonen er blant annet antall fly, piloter og flytimer, men like viktig er effekten av flytimene. Effekten av flytimene vil i stor grad være avhengig av nærheten til øvingsområder og tilgjengelighet på luftrom. Tilgjengelighet på øvingsområder og luftrom sikres etter BFOs oppfatning best gjennom en to-baseløsning. Trening og øving vil ofte gjennomføres med et stort antall kampfly samtidig, noe som blir krevende å gjennomføre fra kun en base. En to-baseløsning vil etter BFOs oppfatning også være mindre sårbar, både operativt og i forhold til driftsstans.

Postadresse Befalets Fellesorganisasjon Boks 501 Sentrum 0105 Oslo	Sivil telefon/telefaks +47 23 10 02 20/+47 23 10 02 25 E-postadresse post@bfo.no	Militær telefon/telefaks 510 5694/510 5655 WWW-adresse (URL) http://www.bfo.no	Dokumentets filbane	Vedlegg
--	---	---	----------------------------	----------------

Til tross for F-35s økte rekkevidde, går det frem av rapporten at ingen en-baseløsning gir nødvendig dekning til fullt ut å kunne ivareta det totale ansvars- og operasjonsområdet. Etter BFOs oppfatning vil en permanent lokalisering av kampflyene både i nord og sør gi økt dekningsgrad og holdetid, redusert reaksjonstid, og derved økt evne til tilstedeværelse og oppdragsløsning innenfor ansvarsområdet, sammenlignet med en en-baseløsning. Etter BFOs oppfatning taler både forhold knyttet til trening og øving, samt evnen til reaksjon og tilstedeværelse i hele operasjonsområdet for en to-baseløsning.

Ved en to-baseløsning, fremstår Bodø og Ørland etter vår oppfatning som det beste alternativet. Bodø og Ørland har ulike fordeler og ulemper, men utfyller hverandre gjensidig, spesielt i forhold til trening, tilgang på luftrom og øvingsområder, samt tilstedeværelse i hele operasjonsområdet. Videreføring av kampflyvåpenet på Bodø og Ørland vil også ivareta våre internasjonale forpliktelser, samtidig som denne løsningen gir marginale personellmessige konsekvenser.

Personell- og kompetansemessige konsekvenser

Kartlegging av personellet ved dagens kampflybaser viser at det er stor sammenheng mellom fødested og jobbsted, og at det er en relativt stor andel personell i den kampflyrelaterte virksomheten som er knyttet til stedet. Spesielt gjelder dette sivile, men også omtrent halvparten av befalet er bosatt i samme fylke som de jobber. Videre viser kartleggingen at to tredjedeler av dette personellet har en kompetanse som er lite forsvarsspesifikk, dvs at de har et alternativt arbeidsmarked. Samtidig har en stor andel av det kampflyrelaterte personellet, spesielt flygere og teknikere, en høy grad av spesialisering. Dette miljøet er svært kompetansekrevende, og meget vanskelig og ressurskrevende å erstatte. BFO er usikker på om dette i nødvendig grad er hensyntatt i rapportens personellkostnader. Med bakgrunn i ovenstående, vil det etter BFOs oppfatning være betydelig risiko for kompetansetap dersom man velger andre lokaliseringalternativ enn dagens to-baseløsning, bestående av Bodø og Ørland.

I tillegg til å være gunstigst i et beholdeperspektiv, konkluderer også rapporten med at en to-baseløsning vil være best i forhold til rekruttering.

En en-baseløsning, hvor enten Bodø eller Ørland velges som fremtidig kampflybase, vil uavhengig av valg etter BFOs oppfatning gi utfordringer i forhold til å rekruttere og beholde kvalifisert personell, samtidig som de samfunnsmessige konsekvensene vil bli betydelige. Hvilke utfordringer som blir størst vil til en viss grad være avhengig av valgt alternativ. Etter BFOs oppfatning vil samfunnsinfrastruktur og lokalt arbeidsmarked også ha stor påvirkning på konsekvensene ved et en-basevalg, da lokaliseringen vil berøre mellom 1500 og 2000 forsvarsfamilier.

Økonomi og samfunn

Anskaffelse av F-35 og etablering av kampflybase(r) medfører, uavhengig av lokaliseringsløsning, betydelige investeringskostnader knyttet til anskaffelse av fly og i forhold til EBA. Investeringskostnadene knyttet til EBA blir likevel relativt små i relasjon til kampflyvåpenets totale levetidskostnader, hvor forskjellen mellom de ulike lokaliseringalternativ til en viss grad er marginale. BFO erkjenner at en to-baseløsning vil være dyrere å etablere og drifte enn en en-baseløsning, men etter vår oppfatning må man også se på den samfunnsmessige gevinsten ved oppgradering av infrastruktur og distriktpolitiske gevinster.

Konklusjon

BFO har i sin vurdering av rapporten hatt spesielt fokus på at fremtidig(e) kampflybase(r) må dekke Forsvarets operative behov, ha utviklingsmuligheter, ha tilstrekkelig forutsigbarhet i forhold til å sikre en best mulig rasjonell drift knyttet til trening og øving (herunder belastning på

personell), samt legge til rette for å kunne rekruttere og beholde nødvendig personell og kompetanse.

Ut fra rapportens vurderinger av operative forhold, samt tilgjengelighet på luftrom og skytefelt for effektiv øving og trening, fremstår en to-baseløsning med Bodø og Ørland som det best egnede alternativet. En to-baseløsning mellom Bodø og Ørland vil også etter BFOs oppfatning gi færrest personellmessig konsekvenser, samtidig som denne løsningen best ivaretar Luftforsvarets behov for å rekruttere og beholde kritisk kompetanse.

BFO erkjenner imidlertid at en to-baseløsning vil bli mer kostnadskrevenende både i forhold til investering og drift, og vil kunne få store konsekvenser for Forsvarets øvrige struktur. BFO mener imidlertid at merkostnadene knyttet til investering og drift av en to-baseløsning på Bodø og Ørland, kan forsvarers ut fra samfunnsmessige gevinster, og ut fra hensynet til operativitet, styrkeproduksjon og personellmessige konsekvenser.

BFO forutsetter derfor at både nødvendige midler til investeringer og fremtidige driftsmidler fullt ut finansieres gjennom tilleggsfinansiering, og ikke går på bekostning av Forsvarets øvrige struktur og behov.

Med vennelig hilsen

Jens B Jahren
Nestleder BFO